Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu)

9. října 2008 *

Ve věci C-304/07,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Bundesgerichtshof (Německo) ze dne 24. května 2007, došlým Soudnímu dvoru dne 2. července 2007, v řízení

Directmedia Publishing GmbH

proti

Albert-Ludwigs-Universität Freiburg,

* Jednací jazyk: němčina.

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení K. Lenaerts (zpravodaj), předseda senátu, T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász a G. Arestis, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Directmedia Publishing GmbH C. von Gierke, Rechtsanwältin,

– za Albert-Ludwigs-Universität Freiburg W. Schmidem a H.-G. Rieggerem, Rechtsanwälte,

– za italskou vládu I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s F. Arenalem, avvocato dello Stato,

– za Komisi Evropských společenství H. Krämerem a W. Wilsem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 10. července 2008,

vydává tento

Rozsudek

1 Tato žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 7 odst. 2 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází (Úř. věst. L 77, s. 20; Zvl. vyd. 13/15, s. 459).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Directmedia Publishing GmbH (dále jen „Directmedia“) a Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, jenž vznikl na základě skutečnosti, že Directmedia uvedla na trh sbírku básní vytvořenou ze seznamu německých básní vypracovaného U. Knoopem, profesorem tohoto univerzitního pracoviště.

Právní rámec

3 Směrnice 96/9 se podle svého čl. 1 odst. 1 vztahuje na „právní ochranu databází nezávisle na jejich formě“.

4 Pojem „databáze“ je pro účely směrnice 96/9 definován v jejím čl. 1 odst. 2 jako „soubor děl, údajů nebo jiných nezávislých prvků, které jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a které jsou jednotlivě přístupné elektronickými nebo jinými prostředky“.

5 Článek 3 směrnice 96/9 zavádí ochranu „databází, které způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu představují vlastní duševní výtvor [tvorbu] autora“ na základě autorského práva.

6 Článek 7 směrnice 96/9, nazvaný „Předmět ochrany“, zavádí zvláštní právo následujícím způsobem:

„1. Členské státy stanoví pro pořizovatele databáze právo zabránit vytěžování a/nebo [nebo] zužitkování celého obsahu databáze nebo jeho kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části, pokud pořízení, ověření nebo předvedení tohoto obsahu potvrzuje kvalitativně a/nebo kvantitativně podstatný vklad [svědčí o kvantitativně nebo kvalitativně podstatném vkladu].

2. Pro účely této kapitoly se rozumí:

a) ‚vytěžováním' trvalý nebo dočasný přenos celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části na jiný podklad [nosič], a to jakýmikoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem;

b) ‚zužitkováním' jakýkoli způsob zpřístupnění veřejnosti celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části rozšiřováním rozmnoženin, pronájmem, spojením on-line nebo jinými způsoby přenosu. Prvním prodejem rozmnoženiny databáze ve Společenství nositelem práva nebo s jeho souhlasem se vyčerpá právo na kontrolu opětného prodeje této rozmnoženiny ve Společenství.

Veřejné půjčování se nepovažuje za vytěžování ani zužitkování.

3. Právo podle odstavce 1 může být převedeno, postoupeno nebo může být předmětem licenční smlouvy.

4. Právo podle odstavci 1 se uplatní nezávisle na tom, zda daná databáze podléhá ochraně podle autorského práva nebo podle jiných práv. Uplatní se rovněž nezávisle na tom, zda obsah databáze podléhá ochraně podle autorského práva nebo podle jiných práv. Ochranou databází podle práva podle odstavce 1 nejsou dotčena práva týkající se jejich obsahu.

5. Opakované a systematické vytěžování a/nebo [nebo] zužitkování nepodstatných částí obsahu databáze, které předpokládá činnost v rozporu s obvyklým užíváním databáze nebo které neodůvodněně poškozuje oprávněné zájmy pořizovatele databáze, není dovoleno.“

7 Článek 13 směrnice 96/9, nazvaný „Zachování ostatních ustanovení“, upřesňuje, že uvedenou směrnicí nejsou dotčeny právní předpisy upravující zejména „kartelové právo a právo nekalé soutěže“.

8 Podle čl. 16 odst. 3 směrnice 96/9:

„Nejpozději do konce třetího roku po dni uvedeném v odstavci 1 a poté každé tři roky předloží Komise Evropskému parlamentu, Radě a Hospodářskému a sociálnímu výboru zprávu o uplatňování této směrnice, v níž, zejména na základě zvláštních informací poskytovaných členskými státy posoudí uplatňování zvláštního práva včetně článků 8 a 9 a zejména ověří, zda uplatňování této úpravy vyvolalo zneužití dominantního postavení nebo jiné porušování volné soutěže, které by odůvodňovalo přijetí vhodných opatření včetně zavedení úpravy nucené licence. Komise v případě potřeby předloží návrhy na přizpůsobení této směrnice vývoji v odvětví databází.“

Skutkový základ sporu v původním řízení a předběžná otázka

9 U. Knoop řídí na Albert-Ludwigs-Universität Freiburg projekt „Klassikerwortschatz“ (Slovní zásoba klasiků), který vedl k publikaci Freiburger Anthologie (Freiburská antologie), sbírky básní z let 1720 až 1933.

10 Této antologii slouží jako základ seznam básní vypracovaný U. Knoopem, *Die 1100 wichtigsten Gedichte der deutschen Literatur zwischen 1730 und 1900* (1 100 nejdůležitějších básní německé literatury z let 1730 až 1900, dále jen „seznam básní vypracovaný U. Knoopem“), zveřejněný na internetu.

11 Po úvodním výkladu uvádí tento seznam básní – jejichž zařazení závisí na počtu jejich citací v různých antologiích – autora, název, první řádek a rok vydání každé básně. Tomuto seznamu tak slouží jako základ výběr 14 antologií zvolených ze zhruba 3 000 antologií, který byl doplněn bibliografickou kompilací 50 německojazyčných antologií od A. Dühmert s názvem „*Von wem ist das Gedicht?*“ (Od koho je ta báseň?).

12 Z těchto děl, které obsahují zhruba 20 000 básní, byly vybrány ty básně, které byly uvedeny nejméně ve třech antologiích nebo byly nejméně třikrát zmíněny v bibliografické kompilaci od A. Dühmert. Jako předpoklad pro jejich statistické zpracování byly názvy a první řádky básní jednotně upraveny a byl vytvořen souhrnný seznam názvů básní. Díky bibliografickým rešerším byla zjištěna jak díla, ve kterých byly básně vydány, tak i datum jejich vzniku. Pro vykonání této práce, jejíž náklady v celkové výši 34 900 eur nesla Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, bylo třeba zhruba dvou a půl roku.

13 Directmedia distribuuje CD-ROM *1 000 Gedichte, die jeder haben muss* (Tisíc básní, které musí mít každý), který vyšel v roce 2002. Z básní na tomto CD-ROMu pochází 876 z let 1720 až 1900. Na seznamu básní vypracovaném U. Knoopem je z nich uvedeno rovněž 856.

14 Při výběru básní pro svůj CD-ROM použila Directmedia jako vodítko tento seznam. Vynechala některé básně, které jsou na seznamu uvedeny, jiné básně přidala a u každé básně kriticky posoudila výběr provedený U. Knoopem. Co se týče samotného textu každé básně, Directmedia ho získala z vlastního digitálního materiálu.

15 Vzhledem k tomu, že U. Knoop a Albert-Ludwigs-Universität Freiburg byli toho názoru, že Directmedia porušila rozšiřováním svého CD-ROMu jak autorské právo U. Knoopa jakožto tvůrce sbírky, tak i související právo Albert-Ludwigs-Universität Freiburg jakožto „pořizovatele databáze“, podali žalobu požadující, aby Directmedia ukončila tuto svou činnost a nahradila jim škodu. Jejich žaloba směřovala rovněž k tomu, aby Directmedia vydala exempláře svého CD-ROMu, které dosud vlastní, za účelem jejich zničení.

16 Prvoinstanční soud této žalobě vyhověl. Vzhledem k tomu, že odvolání Directmedia bylo zamítnuto, podala tato společnost opravný prostředek „revision“ k Bundesgerichtshof.

17 Uvedený opravný prostředek byl zamítnut v rozsahu, ve kterém směřoval proti té části rozsudku v neprospěch Directmedia, která se zakládala na žalobních důvodech U. Knoopa. Naopak vzhledem k tomu, že ustanovení německého práva, která upravují ochranu pořizovatele databáze, jejíhož porušení se dovolává Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, provádějí směrnici 96/9, předkládající soud je toho názoru, že

výsledek sporu závisí v rozsahu, ve kterém se týká Directmedia a uvedené university, na výkladu čl. 7 odst. 2 písm. a) této směrnice.

18 Předkládající soud zdůrazňuje, že z tvrzení odvolacího soudu vyplývá, že při výběru básní pro svůj CD-ROM použila Directmedia jako vodítko seznam básní vypracovaný U. Knoopem, v každém jednotlivém případě kriticky posoudila výběr provedený U. Knoopem a na nosiči uváděném na trh nakonec vynechala některé básně, které jsou na uvedeném seznamu, a jiné básně přidala, a ptá se, zda přenos obsahu databáze za takových okolností představuje „vytěžování" ve smyslu čl. 7 odst. 2 písm. a) směrnice 96/9.

19 Podle předkládajícího soudu se zdá, že definice pojmu „vytěžování" obsažená v tomto ustanovení směrnice 96/9, několik bodů odůvodnění uvedené směrnice, body 43 až 54 rozsudku ze dne 9. listopadu 2004, The British Horseracing Board a další (C-203/02, Sb. rozh. s. I-10415), části stanoviska předneseného generální advokátkou Stix-Hackl ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 9. listopadu 2004, Fixtures Marketing (C-338/02, Sb. rozh. s. I-10497), určitá koncepce cíle a předmětu zvláštního práva, jakož i požadavky právní jistoty hovoří ve prospěch striktního výkladu tohoto pojmu, podle kterého uvedené právo opravňuje pořizovatele databáze, aby se bránil proti fyzickému přenosu celé databáze nebo její části z jednoho nosiče na druhý, ale nikoli proti použití této databáze jako zdroje konzultací, informací a recenzí, a to i tehdy, pokud jsou podstatné části dotčené databáze takto postupně překopírovány a přeneseny jako takové do jiné databáze.

20 Předkládající soud nicméně připouští, že podle jiné koncepce předmětu zvláštního práva lze tvrdit, že pojem „vytěžování" ve smyslu čl. 7 odst. 2 písm. a) směrnice 96/9 zahrnuje jednání, která spočívají pouze v přenesení prvků databáze v podobě dat.

21 Vzhledem k této obtíži při výkladu se Bundesgerichtshof rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Může být přenos údajů z chráněné databáze (v souladu s čl. 7 odst. 1 [směrnice 96/9]) do jiné databáze vytěžováním ve smyslu čl. 7 odst. 2 písm. a) uvedené směrnice také tehdy, pokud je tento přenos proveden na základě prohlížení databáze a po individuálním posouzení, nebo předpokládá vytěžování ve smyslu uvedeného ustanovení postup, při kterém dochází k (fyzickému) kopírování souboru údajů?“

K předběžné otázce

22 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda pojem „vytěžování“ ve smyslu čl. 7 odst. 2 písm. a) směrnice 96/9 zahrnuje operaci, která spočívá v přenesení prvků z jedné databáze do druhé na základě vizuálního prohlížení první databáze a ve výběru založeném na osobním posouzení autora operace, nebo předpokládá postup, při kterém dochází k fyzickému kopírování souboru prvků.

23 Úvodem je třeba uvést, že tato otázka vychází z předpokladu vyjádřeného v předkládacím rozhodnutí, podle kterého seznam básní vypracovaný U. Knoopem představuje „databázi“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 96/9.

24 V tomto rozhodnutí je rovněž upřesněno, že Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, která financovala náklady na vytvoření uvedeného seznamu, má nárok na ochranu zvláštním právem zavedenou uvedenou směrnicí vzhledem ke skutečnosti, že vklad ve výši 34 900 eur poskytnutý na shromáždění, ověření a předvedení obsahu tohoto seznamu je považován za „podstatný" ve smyslu čl. 7 odst. 1 této směrnice.

25 V tomto kontextu se předkládající soud ptá, zda taková operace, jakou provedla Directmedia ve věci v původním řízení, představuje „vytěžování" ve smyslu čl. 7 odst. 2 písm. a) směrnice 96/9.

26 V tomto ustanovení je pojem „vytěžování" definován jako „trvalý nebo dočasný přenos celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části na jiný podklad [nosič], a to jakýmikoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem".

27 Článek 7 odst. 1 směrnice 96/9 vyhrazuje pořizovateli databáze, jež si vyžádala z kvantitativního nebo kvalitativního pohledu podstatný vklad, právo zabránit jednáním, která spočívají ve vytěžování celého obsahu této databáze nebo jeho podstatné části. Dále je cílem odstavce 5 uvedeného článku 7 umožnit tomuto pořizovateli, aby se bránil jednáním, která spočívají v opakovaném a systematickém vytěžování nepodstatných částí obsahu uvedené databáze, které svým kumulovaným účinkem vedou ke znovuvytvoření celé databáze nebo přinejmenším její podstatné části, a to bez souhlasu pořizovatele, a která tak působí závažnou újmu na vkladu tohoto pořizovatele podobně jako vytěžování, na které odkazuje čl. 7 odst. 1 této směrnice (viz výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, body 86 až 89).

28 Vzhledem k tomu, že je pojem „vytěžování“ použit v různých ustanoveních článku 7 směrnice 96/9, je třeba ho vykládat v obecném kontextu tohoto článku (viz tomto smyslu výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, bod 67).

29 K tomu je především třeba upřesnit, že, jak připustila Directmedia, tento pojem nepředpokládá, že databáze nebo její část, kterých se týká dotčené jednání, zmizí v důsledku tohoto posledně uvedeného jednání ze svého původního nosiče.

30 To, že v některých bodech odůvodnění směrnice 96/9, zejména v bodech 7 a 38 odůvodnění, je pro vysvětlení pojmu „vytěžování“ užito sloveso „rozmnožovat“, totiž ukazuje, že úmyslem zákonodárce Společenství bylo, aby tento pojem v kontextu uvedené směrnice zahrnoval i všechna jednání, která ponechávají dotyčnou databázi nebo její část na jejím původním nosiči.

31 Dále je třeba zdůraznit, že užití výrazu „jakýmikoli prostředky nebo jakýmkoli způsobem“ v čl. 7 odst. 2 písm. a) směrnice 96/9 prokazuje, že zákonodárce Společenství chtěl dát pojmu „vytěžování“ široký rozsah (viz výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, bod 51).

32 Jak shodně tvrdily Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, italská vláda a Komise, toto široké pojetí pojmu „vytěžování“ je podporováno cílem, který sledoval zákonodárce Společenství zavedením zvláštního práva.

33 Tímto cílem je, jak vyplývá zejména z bodů 7, 38 až 42 a 48 odůvodnění směrnice 96/9, zaručit osobě, která vyvinula iniciativu a nesla riziko za poskytnutí podstatného vkladu v podobě lidských, technických a finančních zdrojů na pořízení, ověření a předvedení obsahu databáze, odměnu za její vklad tím, že bude chráněna proti nepovolenému přisvojování výsledků tohoto vkladu prostřednictvím jednání, která mají zejména pro uživatele nebo soutěžitele za následek to, že znovuvytvoří tuto databázi nebo její podstatnou část za náklady, které jsou mnohem nižší než ty, které by byly nutné pro její samostatné vytvoření [viz rovněž v tomto smyslu rozsudek ze dne 9. listopadu 2004, Fixtures Marketing, C-46/02, Sb. rozh. s. I-10365, bod 35; výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, body 32, 45, 46 a 51; výše uvedený rozsudek Fixtures Marketing (C-338/02), bod 25, jakož i rozsudek ze dne 9. listopadu 2004, Fixtures Marketing, C-444/02, Sb. rozh. s. I-10549, bod 41].

34 Ve světle tohoto cíle je třeba chápat pojem „vytěžování“ ve smyslu článku 7 směrnice 96/9 tak, že odkazuje na všechna nepovolená jednání, která spočívají v neoprávněném přisvojení si celého obsahu databáze nebo jeho podstatné části (viz výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, body 51 a 67).

35 Jak tvrdily Albert-Ludwigs-Universität Freiburg a Komise, ze samotného znění čl. 7 odst. 2 písm. a) směrnice 96/9 vyplývá, že uvedený pojem nezávisí na povaze a formě použitých prostředků.

36 Rozhodujícím kritériem je v tomto ohledu existence jednání, které spočívá v „přenosu“ celého obsahu dotyčné databáze nebo jeho části na jiný nosič, který je stejné povahy jako nosič uvedené databáze nebo jiné povahy. Takový přenos předpokládá, že celý obsah databáze nebo jeho část se ocitne na jiném nosiči, než je původní nosič databáze.

37 Jak zdůraznila italská vláda, v tomto kontextu je pro účely posouzení existence „vytěžování“ ve smyslu článku 7 směrnice 96/9 nepodstatné, že je přenos založen na technickém postupu kopírování obsahu chráněné databáze, jako je elektronický, elektromagnetický, elektrooptický nebo jakýkoliv jiný obdobný postup (viz v tomto ohledu bod 13 odůvodnění směrnice 96/9), či pouze na postupu manuálním. Jak tvrdila Albert-Ludwigs-Universität Freiburg, zkopírování – byť manuální – obsahu takové databáze na jiný nosič odpovídá pojmu „vytěžování“ stejně tak jako stahování nebo fotokopírování.

38 Bod 14 odůvodnění směrnice 96/9, podle kterého „ochrana poskytovaná na základě této směrnice by měla být rozšířena i na jiné než elektronické databáze“, stejně jako bod 21 odůvodnění této směrnice, podle kterého ochrana, kterou poskytuje, nevyžaduje, aby prvky obsažené v databázi „[byly] nezbytně […] hmotně uloženy v uspořádané podobě“, hovoří rovněž ve prospěch výkladu pojmu „vytěžování“, který podobně jako u pojmu „databáze“ nebude omezen formálními, technickými nebo fyzickými kritérii.

39 Pro účely výkladu pojmu „vytěžování“ v kontextu směrnice 96/9 není rovněž důležité, že přenos obsahu chráněné databáze vede k uspořádání dotyčných prvků, které se liší od toho, které charakterizuje původní databázi. Jak vyplývá z bodu 38 odůvodnění směrnice 96/9, jednání, které spočívá v nepovoleném kopírování a úpravě obsahu zkopírované databáze, patří mezi jednání, proti kterým se uvedená směrnice snaží zavedením zvláštního práva pořizovatele takové databáze chránit.

40 Nelze tedy tvrdit, jak učinila Directmedia, že pojem „vytěžování“ zahrnuje pouze jednání, která spočívají v mechanické reprodukci, bez úpravy, obsahu databáze nebo části takové databáze prostřednictvím klasického postupu „kopírovat/vložit“.

41 Okolností, zdůrazněnou Directmedia, že osoba, která provedla dotyčnou reprodukci, nepřevzala část prvků obsažených v chráněné databázi a doplnila prvky z ní převzaté prvky, které pocházely z jiného zdroje, lze stejně tak nanejvýš prokázat, že jednání se netýkalo celého obsahu uvedené databáze. Naopak nebrání konstatování, že došlo k přenosu části obsahu této databáze na jiný nosič.

42 Na rozdíl od toho, co rovněž tvrdila Directmedia, pojem „vytěžování" ve smyslu článku 7 směrnice 96/9 nelze ani omezit na jednání, která se týkají přenosu celého obsahu chráněné databáze nebo jeho podstatné části.

43 Jak je zřejmé z bodu 27 tohoto rozsudku, z výkladu odstavce 1 ve spojení s odstavcem 5 článku 7 směrnice 96/9 totiž vyplývá, že tento pojem nezávisí na rozsahu přenosu obsahu chráněné databáze, jelikož podle těchto ustanovení zvláštní právo zavedené uvedenou směrnicí poskytuje ochranu pořizovateli databáze nejenom proti jednáním, která spočívají ve vytěžování celého obsahu chráněné databáze nebo jeho podstatné části, ale rovněž za určitých podmínek proti takovýmto jednáním, která se týkají nepodstatné části tohoto obsahu (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, bod 50).

44 Skutečnost, že se jednání spočívající v přenosu netýká podstatného a strukturovaného souboru prvků uvedených v chráněné databázi, tudíž nebrání podřazení tohoto jednání pod pojem „vytěžování" ve smyslu článku 7 směrnice 96/9.

45 Obdobně, jak zdůraznila Komise, okolnost, že prvky obsažené v databázi jsou převzaty do jiné databáze pouze na základě kritického posouzení osobou, která je přenesla, by se zajisté mohla případně ukázat jako relevantní pro účely určení, zda se na tuto jinou databázi vztahuje jeden z režimů ochrany stanovených směrnicí 96/9. Tato okolnost ale naproti tomu nebrání konstatování, že se jedná o přenos prvků z první databáze do druhé.

46 Cíl sledovaný jednáním, které spočívá v přenosu, je rovněž nepodstatný pro účely posouzení existence „vytěžování" ve smyslu článku 7 směrnice 96/9.

47 Je tak nedůležité, že dotčené jednání spočívající v přenosu má za cíl vytvoření jiné databáze, ať již konkurenční ve vztahu k původní databázi, nebo nikoli, stejného či jiného rozsahu, nebo že toto jednání souvisí s jinou činností, ať již komerční, nebo nikoli, než je vytváření databáze (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, body 47 a 48). Mimoto, jak vyplývá z bodu 44 odůvodnění směrnice 96/9, přenos celého obsahu chráněné databáze nebo jeho podstatné části na jiný nosič, který by byl nezbytný k pouhému zobrazení uvedeného obsahu na obrazovce, již sám o sobě představuje jednání, které spočívá v přenosu, které může podléhat souhlasu nositele zvláštního práva.

48 Ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyzdvihuje předkládající soud bod 38 odůvodnění směrnice 96/9. Podle tohoto soudu může uvedený bod odůvodnění v rozsahu, ve kterém odkazuje na případ, kdy obsah databáze bude „rozmnožován a elektronicky upravován", podporovat výklad pojmu „vytěžování", který je omezen na jednání spočívající v procesu technického kopírování.

49 Jak však uvedla generální advokátka v bodě 41 svého stanoviska, cílem dotčeného bodu odůvodnění je poukázat na konkrétní riziko pro pořizovatele databází, které vyplývá z nárůstu užívání digitální technologie. Nelze ho vykládat tak, že omezuje rozsah jednání, proti kterým poskytuje ochranu zvláštní právo, pouze na ta jednání, která spočívají v technickém kopírování, neboť jinak by byly jednak přehlédnuty jednotlivé skutečnosti uvedené výše v bodech 29 až 47 tohoto rozsudku, které hovoří ve prospěch širokého výkladu konceptu vytěžování v kontextu směrnice 96/9, a jednak by byl pořizovatel databáze v rozporu se stanoveným cílem uvedeného práva zbaven ochrany proti vytěžováním, která sice nespočívají v konkrétním technickém procesu, avšak mohla by i přesto poškozovat zájmy tohoto pořizovatele způsobem, který je srovnatelný s vytěžováním založeném na takovém procesu.

50 Directmedia tvrdila, že databáze nezakládá vlastnictví informací a že zahrnutí přenosu informací uvedených v této databázi mezi jednání, která mohou být pořizovatelem chráněné databáze zakázána na základě jeho zvláštního práva, by znamenalo jednak porušení legitimních práv jejích uživatelů na volný přístup k informacím, a jednak podporu vzniku monopolů nebo zneužívání dominantního postavení za strany pořizovatelů databází.

51 Avšak, co se týče, zaprvé, práva na přístup k informacím, je důležité uvést, že ochrana zvláštním právem se týká pouze jednání spočívajících ve vytěžování nebo zužitkování ve smyslu článku 7 směrnice 96/9. Tato ochrana se naproti tomu netýká jednání spočívajících ve vyhledávání v databázi (výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, bod 54).

52 Osoba, která vytvořila databázi, si může zajisté vyhradit právo výlučného přístupu ke své databázi nebo vyhradit přístup k ní určeným osobám (výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, bod 55) nebo také vázat tento přístup na konkrétní podmínky, například finanční povahy.

53 Nicméně, pokud pořizovatel databáze zpřístupní obsah databáze třetím osobám, i když za úhradu, jeho zvláštní právo mu neumožňuje bránit takovým osobám ve vyhledávání v této databázi za účelem získávání informací (viz v tomto smyslu výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, bod 55). Pouze pokud je k zobrazení obsahu této databáze na obrazovce třeba trvalého nebo dočasného přenosu celého obsahu nebo podstatné části tohoto obsahu na jiný nosič, může takové prohlížení podléhat souhlasu nositele zvláštního práva, jak vyplývá z bodu 44 odůvodnění směrnice 96/9.

54 V projednávané věci z popisu skutkového stavu obsaženého v předkládacím rozhodnutí vyplývá, že ačkoli se Albert-Ludwigs-Universität Freiburg zajisté snaží zabránit nepovoleným jednáním spočívajícím v přenosu prvků uvedených v seznamu básní vypracovaném U. Knoopem, povolila nicméně třetím osobám, aby si uvedený seznam prohlížely. Informace shromážděné v rámci tohoto seznamu jsou tudíž přístupné veřejnosti a ta si je může prohlížet.

55 Co se týče, zadruhé, rizika narušení hospodářské soutěže, z bodu 47 odůvodnění směrnice 96/9 vyplývá, že zákonodárce Společenství vnímal obavu, aby ochrana zvláštním právem nebyla vykonávána způsobem, který by usnadňoval zneužití dominantního postavení.

56 To je důvod, proč článek 13 směrnice 96/9 přiznává normativní hodnotu tvrzení, obsaženému v tomto bodě odůvodnění, podle kterého ustanoveními uvedené směrnice „není dotčeno použití pravidel hospodářské soutěže Společenství a členských států“, když uvádí, že touto směrnicí nejsou dotčeny právní předpisy týkající se zejména kartelového práva a práva nekalé soutěže.

57 Ve stejném duchu čl. 16 odst. 3 směrnice 96/9 ukládá Komisi povinnost vyhotovovat pravidelné zprávy o uplatňování této směrnice směřující zejména k ověření, zda uplatňování zvláštního práva vyvolalo zneužití dominantního postavení nebo jiná porušování volné soutěže, která by odůvodňovala přijetí vhodných opatření.

58 V tomto kontextu, který se vyznačuje existencí zvláštních nástrojů práva Společenství nebo vnitrostátního práva pro vypořádání se s takovými případnými porušeními pravidel hospodářské soutěže, jako jsou zneužití dominantního postavení, pojem „vytěžování" ve smyslu článku 7 směrnice 96/9 nemůže být vykládán takovým způsobem, který zbavuje pořizovatele databáze ochrany proti jednáním, která mohou poškodit jeho legitimní zájmy.

59 Ve věci v původním řízení je na předkládajícím soudu, aby pro účely konstatování existence porušení zvláštního práva Albert-Ludwigs-Universität Freiburg společností Directmedia ověřil ve světle všech relevantních okolností, zda operace, kterou provedla Directmedia na základě seznamu básní vypracovaného U. Knoopem, odpovídá vytěžování týkajícímu se podstatné části obsahu tohoto seznamu, posouzené kvalitativním nebo kvantitativním způsobem (viz v tomto ohledu výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, body 69 až 72) nebo vytěžováním nepodstatných částí, která svým opakovaným a systematickým charakterem mohou vést ke znovuvytvoření podstatné části tohoto obsahu (viz v tomto ohledu výše uvedený rozsudek The British Horseracing Board a další, body 73, 87 a 89).

60 S ohledem na předcházející úvahy je na položenou otázku třeba odpovědět tak, že přenos prvků chráněné databáze do jiné databáze na základě prohlížení první databáze na obrazovce a individuálního posouzení prvků v ní obsažených může představovat „vytěžování" ve smyslu článku 7 směrnice 96/9, pokud – což je na předkládajícím soudu, aby ověřil – tato operace odpovídá přenosu podstatné části obsahu chráněné databáze, posouzené kvalitativním nebo kvantitativním způsobem, nebo přenosům nepodstatných částí, které svým opakovaným a systematickým charakterem mohou vést ke znovuvytvoření podstatné části tohoto obsahu.

K nákladům řízení

61 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

Přenos prvků chráněné databáze do jiné databáze na základě prohlížení první databáze na obrazovce a individuálního posouzení prvků v ní obsažených může představovat „vytěžování“ ve smyslu článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází, pokud – což je na předkládajícím soudu, aby ověřil – tato operace odpovídá přenosu podstatné části obsahu chráněné databáze, posouzené kvalitativním nebo kvantitativním způsobem, nebo přenosům nepodstatných částí, které svým opakovaným a systematickým charakterem mohou vést ke znovuvytvoření podstatné části tohoto obsahu.

Podpisy.